

Vorming duidelijke en visuele speluitleg

Een samenwerking tussen vzw 'de Rand' en Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw

Timing:

1u30

Sessiedoelstellingen:

- Korte herhaling principes 'talige begeleidershouding'
- Een duidelijke, interactieve en taalstimulerende speluitleg geven
- Op maat van jeugdwerkbegeleiders en zo concreet mogelijk inoefenen en beleven in plaats van (te veel) theorie
- Kritisch nadenken over de eigen spelfiches

Achtergrondinfo voor de sessiegever:

- Deze workshop is bedoeld als opvolger van de workshop rond 'talige begeleidershouding'.
- Het is handig als er al een weekplanning klaar is en meegenomen kan worden. Zo kunnen de deelnemers een speluitleg maken die ze nadien effectief kunnen gebruiken. Vraag dit op voorhand na!
- Meer dan een uur tijd? Dit zijn uitbreidingsopties:
 - Laat de deelnemers meteen aan de slag gaan met feedback en een tweede speluitleg voorbereiden en voorstellen!
 - Sta langer stil bij de tips rond 'talige begeleidershouding'

Te voorzien materiaal:

- Ra(n)d van fortuin bijlagen: de tips op halve A4'en (2 afb per bladzijde, recto verso), de vuistregels op A4 (NIET recto verso) en het rad zelf op A3
- Poster met 5 tips rond talige begeleidershouding op A3 (bijlage)
- Een sjaaltje/stoffen zakdoek
- De begeleiders moeten hun spelvoorbereidingen/weekplanning meenemen!
- (Blanco) spelfiches/voorbereidingsdocumenten meenemen. Ongeveer 1 per 3 deelnemers
- Fata Speelgana poster op A3 (bijlage)
- Balpennen/stiften
- Posters/flappen
- Post-its
- Verkleedkledij
- Een groot oppervlak waarop dingen opgehangen kunnen worden: een whiteboard, een muur, ...

Timing	Onderdeel
10min	Energizer + kennismaking

20 min	Deel 1: Opfrisser talige begeleidershouding: ra(n)d van fortuin
10 min	Deel 2: Theorie duidelijke, visuele speluitleg
30 min	Deel 3: Zelf aan de slag met Fata Speelgana!
15 min	Deel 4: Spelfiches/voorbereidingsdocumenten bekijken
5 min	Deel 4: afsluiter

Kennismaking + verwachtingen (10min)

Beestige Bert

Materiaal: /

Vorbereiding: /

Methodiek:

- Laat de deelnemers een grote cirkel maken en sta hier zelf ook in
- Eerste opdracht: elke deelnemer stelt zichzelf voor aan de hand van een adjectief dat een alliteratie is met diens voornaam. Bv: beestige Bert, nieuwsgierige Nathalie, jolige Jaan, sympathieke Seb
- Als de cirkel rond is ga je naar de tweede opdracht
- Tweede opdracht: elke deelnemer zegt zijn naam en doet hier een bepaalde move bij. De rest van de kring zegt dan in koor 'hallo ...', en doet de naammove na.

Verwachtingen

- Blijf in dezelfde kring staan!
- Overloop de verwachtingen van de deelnemers.

Verdere kadering

- Blijf in dezelfde kring staan!
- Kader de opbouw van de vorming: er is eerst een korte herhaling van de principes rond talige begeleidershouding, nadien werken we samen rond een duidelijke en interactieve speluitleg.

DEEL 1: talige begeleidershouding: ra(n)d van fortuin (20min)

Materiaal: Alle ra(n)d van fortuin bijlagen: de tips op halve A4'en (2 afbeeldingen per bladzijde, recto verso), de vuistregels op A4 (NIET recto verso) en het rad zelf op A3. Post-its en balpennen

Vorbereiding: Hang de A3 poster met de lege lettervakjes op, centraal op een groot oppervlak (bijvoorbeeld een muur). Hang de vuistregels hier rond. Maak van de tips een stapeltje en zorg dat je iets hebt om deze op te hangen. Leg de post it's en balpennen bij de deelnemers.

Methodiek: Rad van fortuin

- Verdeel de deelnemers in groepjes van ongeveer 4 mensen. Zij zetten zich per groepje samen, met zicht op de papieren en poster
- Ze gaan op zoek naar het geheime woord 'talige begeleidershouding', zoals in het rad van fortuin
- Begin ronde: alle groepjes krijgen even de tijd om op hun post it een voorbeeld te noteren van één van de 5 vuistregels van een talige begeleidershouding
- Nadien haal je alle post-its op, en overloop je het voorbeeld van elk groepje.
- Als ze een goed voorbeeld geven:
 - Wordt deze post it opgehangen bij de corresponderende vuistregel
 - Kunnen ze een tip OF een letter kopen, het groepje bepaalt dit zelf
 - Verdiende letters die voorkomen in het woord, worden op de juiste plek in het rad van fortuin geschreven
 - Verdiende hints worden opgehangen naast de rest, vooraan
- Als ze een slecht voorbeeld geven (gebeurt amper)
 - Is het aan de volgende groep
- De rondes gaan door tot een groepje een gok durft te wagen over het woord dat je zoekt. Dit moet tijdens hun beurt, na het overlopen van hun tip. De groep die het woord als eerste raadt, wint!

Nabespreking

Als het woord gevonden is, volgt een gesprek:

- Wie heeft hier al van gehoord?
- Wat is 'talige begeleidershouding'? Kan iemand in eigen woorden uitleggen wat dit betekent?
 - Het is een houding, een instelling die ervoor zorgt dat iedereen mee kan op het speelplein. Het is iets wat alle animatoren kunnen aannemen in de dagelijkse werking, zonder leerkrachten te zijn. Spelen blijft centraal staan: door kleine tips, zoals zoveel mogelijk gesprekjes hebben met de kinderen, help je hen onbewust hun Nederlands te oefenen, zonder hun eigen thuistaal aan te vallen of negatief te benaderen
- Waarom is een talige begeleidershouding belangrijk volgens jou?
 - Zodat alle kinderen mee kunnen op het speelplein en daarnaast ook op school. Het gaat niet enkel om meertalige kindjes: het kan ook gaan om taalzwakke kindjes, kindjes die meer tijd nodig hebben om zaken te begrijpen, ... We willen enerzijds dat alle kinderen weten wat er gebeurt op het speelplein, en anderzijds dat meertalige kinderen na een (lange) vakantie niet te veel van hun Nederlands kwijt zijn en hier opnieuw aan moeten beginnen.
 - Een talige begeleidershouding zorgt ervoor dat kinderen in hun vrije tijd erbij horen én oefenkansen Nederlands aangeboden krijgen, zonder dat hier extra werk aan verbonden is voor animatoren.

Als de deelnemers dit woord al kennen, laat hen dan mindmaps maken en doe het deel rond vuistregels apart

DEEL 2: theorie duidelijke speluitleg (10min)

Materiaal: Poster Fata Speelgana op A3 (zie bijlage) waarop de antwoorden afgedekt zijn met post it's

Vorbereiding: /

Methodiek: Ervaren (bijlage: poster Fata Speelgana, antwoorden afdekken)

De groep speelt een spel dat je eerst uitleg in 'brabbeltaal'. Laat hen falen in dit spel.

Daarna leg je het spel nog eens uit in 'brabbeltaal' maar doen we dat met **visuele ondersteuning** (voordoen, materialen gebruiken, picto's gebruiken, ...). Laat hen opnieuw spelen.

Tot slot doe je een perfecte speluitleg met ondersteuning van materiaal, duidelijk benoemen van het materiaal, voordoen, kinderen laten testen, ...

Uit te leggen spel: zakdoek leggen

Nabespreking:

- Hoe was dit?
- Wat probeer ik duidelijk te maken?

=> Een duidelijke speluitleg maakt een wereld van verschil voor kinderen!

=> Het is een manier om ervoor te zorgen dat, van in het begin, iedereen mee is!

Je zoekt samen naar de sterren op de poster. Bij een juist antwoord, 'ontdek' je de ster:

- Denk op voorhand na over je speluitleg en doe dit in duidelijke stappen, met voorbeelden (demonstreren, voorwerpen tonen ...) en herhalingen. Denk aan de 'wiewahoewaarwaaron'. Wie doet iets? En wat? Hoe gaat die dat doen en waarom? Waar gebeurt het? Denk hier ook aan inkleding
- **Visuele ondersteuning:** maak zo veel mogelijk gebruik van visuele ondersteuning. Gebruik gebaren, lichaamstaal en pictogrammen
- **Heldere, rustige taal in een rustige omgeving.** Zorg ervoor dat iedereen je goed kan zien en horen. Bij moeilijke of ingewikkelde spelen: leg stap voor stap uit zodat er niet in één keer te veel informatie is om te verwerken en te onthouden.
- **Open controle vragen:** CHECK of ze het begrepen hebben, niet met vragen zoals 'hebben jullie het begrepen?' maar door bijvoorbeeld te vragen 'wat moet je doen als...', zo vermijd je ja-knikkers en is dit ook een oefenkans voor de kinderen
- **Betrek het publiek:** zorg voor interactie tijdens de uitleg, zo houd je hun aandacht erbij! Laat kinderen het aan elkaar uitleggen en elkaar helpen als iemand iets niet begrijpt.

DEEL 3: zelf aan de slag met Fata Speelgana! (30min)

Materiaal: Spelfiches, weekplanning, papier, schrijfgerief, verkleedkledij

Vorbereiding: /

Methodiek:

(uitleggen dat Fata Morgana in de jaren 2000 een populair programma was waarin een stad of gemeente 5 sterren kon winnen door moeilijke opdrachten uit te voeren)

Verdeel de groep in kleine groepjes van ongeveer 3-4 begeleiders, liefst begeleiders die in de nabije toekomst samen een activiteit doen. Elke groep krijgt de opdracht om een van de volgende technieken te verwerken in een speluitleg in 5 min:

- Zelf uitbeelden
- Kinderen laten uitbeelden
- Materiaal gebruiken om uit te beelden
- Tekeningen gebruiken

Nadien doen ze om de beurt hun speluitleg voor de andere begeleiders:

- Wie alle 5 de aandachtspunten kan behalen bij hun speluitleg, heeft een 5-sterren uitleg!
- Het publiek neemt de rol aan van actieve kinderen: Voor elke voorstelling gaan de 'voorstellers' even weg en krijgt de groep een geheime opdracht van de sessiegever. Bv:
 - Jullie 2 begrijpen amper of geen Nederlands
 - De hele groep is luidruchtig en speelt tikkertje (de omgeving moet rustig zijn voor de speluitleg begint)
 - Jij beantwoordt alle vragen die gesteld worden, maar vaag, want eigenlijk begrijp je het niet helemaal
 - Jij steekt je vinger op en zegt 'ik snap het niet'. Krijgt een ander kindje de kans van de begeleider om het uit te leggen?

Na afloop van de speluitleg overloop je de poster met sterren. Hoeveel sterren haalt het groepje met hun speluitleg? Zijn er nog tips?

Nog tijd over? Laat hen de speluitleg van andere activiteiten voorbereiden!

Afsluiter (5min)

Het weerbericht

Materiaal: Papier, schrijfgereef

Vorbereiding: /

Methodiek:

Elke deelnemer krijgt een stuk papier en iets om te schrijven. Ze mogen een weerbericht tekenen dat voorstelt hoe graag ze hiermee aan de slag gaan!

Zonnig = kan niet wachten!

Onweer en bliksem = tijdverspilling, ik haat dit

Uiteraard kan alles tussen zonnig en onweer ook. Een wolkje, veel wolken, regendruppels, ...

Nadien snel rondje waarin iedereen zijn weerbericht laat zien en toelicht.

BIJLAGEN

POSTER TALIGE BGLHOUDING

Ra(n)d van fortuin bijlagen:

Download je via [deze link](#)

FATA SPEELGAAW

Visuele speluitleg

**Wawiehoe
waar
waarom**

**Visuele
Onder-
steuning**

**Heldere taal,
rustige
omgeving**

**Open
controle-
vragen**

**Betrek
het
publiek**